

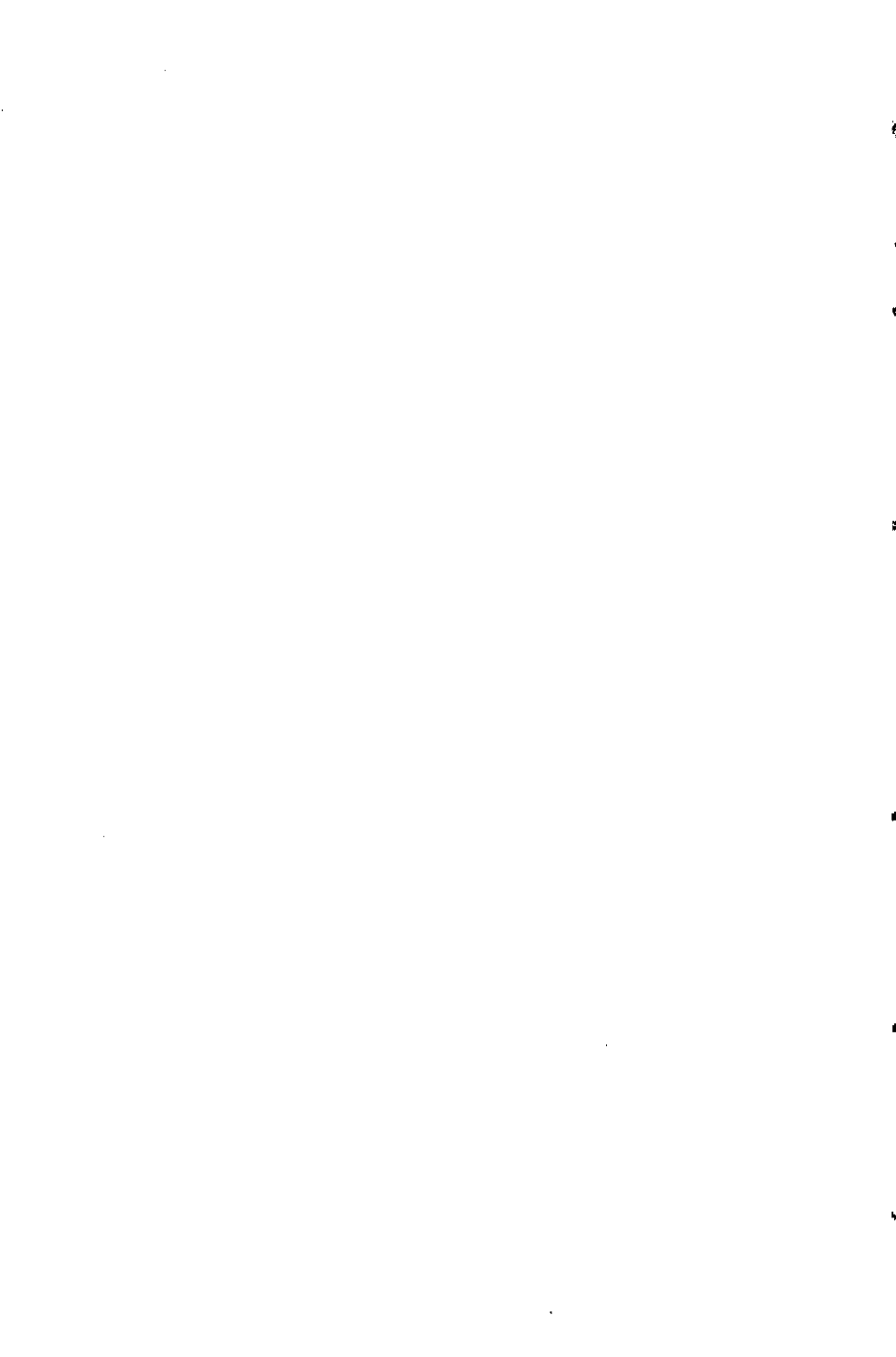
1994

3

**POMAGAMY
SOBIE
W PRACY**

**OPOLSKI KWARTALNIK
INFORMACYJNO-METODYCZNY**

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smółki
w Opolu

POMAGAMY SOBIE W PRACY

Opolski kwartalnik informacyjno - metodyczny

Rocznik XXXIX

Nr 3

Opole 1994

Zespół redakcyjny:

Małgorzata Bartoszewska

Alicja Bujak

Joanna Czarkowska - Pasierbińska

Hanna Jamry

Violetta Łabędzka

Piotr Polus

Anna Śliwińska

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smołki

45 - 081 Opole, ul. Piastowska 18 - 19

Tel. red. 364-74

Pracownia Małej Poligrafii WBP w Opolu

Nakład 190 egz.

Spis treści

Anna Śliwińska - Emanuel Smotka - patron Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu.....	5
Violetta Łabędzka - Kronika wydarzeń społeczno-kulturalnych Opolszczyzny (styczeń - czerwiec 1994)	11
Ewa Drozd - Praktyczne przykłady pracy z czytelnikiem dziecięcym	23
Aleksandra Paniewska - Poeci powstania warszawskiego (Krzysztof Baczyński, Tadeusz Gajcy). Kwiz ze znajomości życia i twórczości.....	27
Regina Kapalka - Powstanie warszawskie. Zestawienie literatury za lata 1989 - 1993.....	32
Anna Śliwińska - Kalendarz rocznic i obchodów (III kwartał 1994 r.)	39

WKLADKA

Zabawy w plenerze - oprac. Małgorzata Bartoszevska

EMANUEL SMOLKA - patron
Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu

Niezwykle rzadko utrwalamy w naszej pamięci ludzi zasłużonych dla bibliotekarstwa polskiego.

Bytomianin Emanuel Smółka - pedagog i społecznik walczący o polskość Śląska, to także wielce zasłużony bibliotekarz, którego sylwetkę i zasługi w 140 rocznicę śmierci godzi się przypomnieć.

Józef Korzeniowski tak pisał:

"Imię to rzecz piękna, kiedy do niego przyłącza się zasługa, a bez tego jest tylko znakiem, który rozróżnia jednego człowieka od drugiego, nic więcej".

Maksymą tą kierowano się zapewne w 1961 roku, kiedy bibliotece naszej nadawano imię Emanuela Smółki.

"Są ludzie, którzy choć wykonują jaką drobną rzecz, potrafią to zawsze z taką wrzawą uczynić, iż oczy wszystkich ciągle na siebie ściągają ... A znowu są tacy ludzie, którzy jak te mrówki albo pszczołki robocze pracują nieustannie i wytrwale ale bez rozgłosu i spokojnie tak iż ich praca, choć ważna i użyteczna, nikomu w oczy nie wpada. Do tych ostatnich należał Emanuel Smółka, jeden z najwięcej zasłużonych mężów około społeczeństwa górnośląskiego w czasie walki o wolność i konstytucję."

Tak o pięknej postaci bytomskiego demokraty pisał ksiądz Jan Kundera.

Emanuel Smółka urodził się 20 grudnia 1820 roku w Cyprzanowie pod Raciborzem w rodzinie chłopskiej. W 1842 r. zdał maturę w gimnazjum raciborskim, a następnie studiował filozofię na Uniwersytecie Wrocławskim. Już w czasie studiów, należąc do Towarzystwa Literacko - Słowiańskiego, które skupiało studentów z różnych dzielnic Polski, młody Ślązak uświadomił sobie swą polskość. Śląsk pojmował jako część wielkiej ojczyzny.

Swoje powołanie widział wówczas w działalności pedagogicznej. Zdał egzamin na nauczyciela szkół wydziałowych, jednak z braku pracy w trzech istniejących na Górnym Śląsku gimnazjach, Opolu, Gliwicach i Raciborzu, przyjął posadę w szkole elementarnej w Bytomiu.

Zawód swój pojmował bardzo poważnie i odpowiedzialnie. Był przekonany, że największym narodowym obowiązkiem, celem pierwotnym i ostatecznym winna być oświata ludu. W artykule do czasopisma "Szkoła Polska" pisał: *"Tylko lud moralny i oświecony wolności prawdziwej dopięć i takowej bronić potrafi"*. Dobre wyniki w nauczaniu osiągał dzięki wprowadzaniu nowych metod pracy z młodzieżą, ale przede wszystkim dlatego, że wbrew życzeniom władz pruskich uczył w zrozumiałym dla dzieci języku polskim. Skutkiem niesubordynacji był wniosek prezydenta rady miejskiej w Bytomiu, by zwolnić Smółkę z posady nauczyciela, gdyż *"pracuje dla oświaty ludu, a to jest przymiot, który u wszelkich urzędników niechętnie widzianym bywa i kwalifikuje do zaskarżeń i dymisji"*. Na szczęście wniosek ten wówczas nie został zrealizowany.

Z tego okresu datuje się bardzo owocna współpraca i przyjaźń młodego nauczyciela z ks. Józefem Szafrankiem, zwierzchnikiem szkoły, późniejszym posłem i obrońcą praw ludu śląskiego.

Działalność publiczna Smółki nie ograniczała się tylko do pracy pedago-

gicznej. Brał czynny udział w życiu politycznym Bytomia, który w tym czasie stawał się ośrodkiem bardzo żywych kontaktów między demokratami Śląska. *"W organizowaniu wielkiego ruchu ziemi bytomskiej, który świadczyć miał na cały Śląsk - Emanuel Smółka brał udział najżywszy..., był tą sprężyną, która wszystko w ruch wprowadzała"*, to opinia ówczesnych. Sam Smółka wyznawał zasadę, iż *"Každy człowiek do dwojakiego życia jest przeznaczony, do prywatnego i do publicznego. Grzechem jest żyć życiem publicznym, a o prywatnym zapomnieć, zbrodnią zaś myśleć o domu, a nie troszczyć się o naród."* W myśl tej zasady od czerwca 1848 roku, kiedy to po raz pierwszy wystąpił publicznie biorąc udział w organizowaniu wiecu w Bytomiu i domagając się równouprawnienia języka polskiego na Śląsku, nie ustawał w pracy dla wyzwolenia ludu polskiego od krzywd i wyzysku. Przede wszystkim był czynny w polskich stowarzyszeniach, jakie wówczas powstawały. Pierwszym z nich był Polski Klub Narodowy broniący praw narodowych Śląska. Został też członkiem Komitetu do Strzeżenia Praw Ludu, gdzie pracował razem z przedstawicielami Niemieckiego Klubu Demokratycznego. Z tego okresu znane było wystąpienie polityczne Smółki przeciw włączeniu Księstwa Poznańskiego do Rzeszy Niemieckiej, jak i organizowane później zbiórki darów dla zwolnionych z więzień tamtejszych działaczy.

Największą uwagę przywiązywał Smółka do zachowania języka ojczystego, bo jak pisał: *"Každy naród dopóty tylko żyje duchem, dopóki ma literaturę i oświatę narodową"*. Myśli swe wyrażał głównie w "Dzienniku Górno-Śląskim", piśmie o zabarwieniu wyraźnie demokratycznym, którego początkowo był tylko współpracownikiem, a od połowy 1849 roku wraz z Józefem Lompą redaktorem. Właśnie w "Dzienniku" zrodziła się myśl założenia *"Towarzystwa Pracujących dla Oświaty Ludu Górnośląskiego"*.

Celem było rozwijanie działalności oświatowej głównie poprzez zakładanie czytelni polskich i bibliotek. Okres ten rozpoczął etap w życiu Smołki, który zapisał Go trwale w historii bibliotekarstwa publicznego na Śląsku. W swoim prywatnym mieszkaniu przy ulicy Klasztornej w Bytomiu, 30 września 1848 roku otworzył pierwszą wypożyczalnię i czytelnię polską na Górnym Śląsku. Jednocześnie na łamach "Dziennika" prowadził systematyczną i mądrą propagandę czytelnictwa. Dziękując licznym ofiarodawcom za konkretne tytuły, powiadamiał tym samym swoich czytelników o zawartości biblioteki. Ukazujące się prawie w każdym numerze pisma wzmianki o bibliotece informowały, iż Smółka wypożycza książki *"gospodarskie, historyczne, naukowe, ludowe, teologiczne i świeckie, fachowe i zabawne, polityczne i niepolityczne co środa i niedziela od 8 do 9 rano ... płaci się za wypożyczenie jeden czeski na miesiąc"*. Obowiązki bibliotekarza pełnił społecznie, pieniądze pobierane od czytelników przeznaczone były na zakup nowych książek i ich oprawę.

Pochłonięty wielką ideą, miał nadzieję na obudzenie poczucia polskości wśród ludu śląskiego, wierzył, że *"gdyby lud nasz był oświeconym, wiedziałby jakie mu się prawa i wolności należą i jak się o nie godnie upomnieć"*. Usilnie zabiegał o zakładanie kolejnych bibliotek w miastach i wsiach Górnego Śląska. Miał duże zasługi w zorganizowaniu czytelni w Rybniku, Mysłowicach, Woźnikach, Lubszy, Janowicach i Lubecku.

Praca nauczycielska, redaktorska, bibliotekarska, a przede wszystkim polityczna stawiająca Emanuela Smółkę w opozycji wobec poczynań rządu pruskiego wymagała wytrwałości i odwagi.

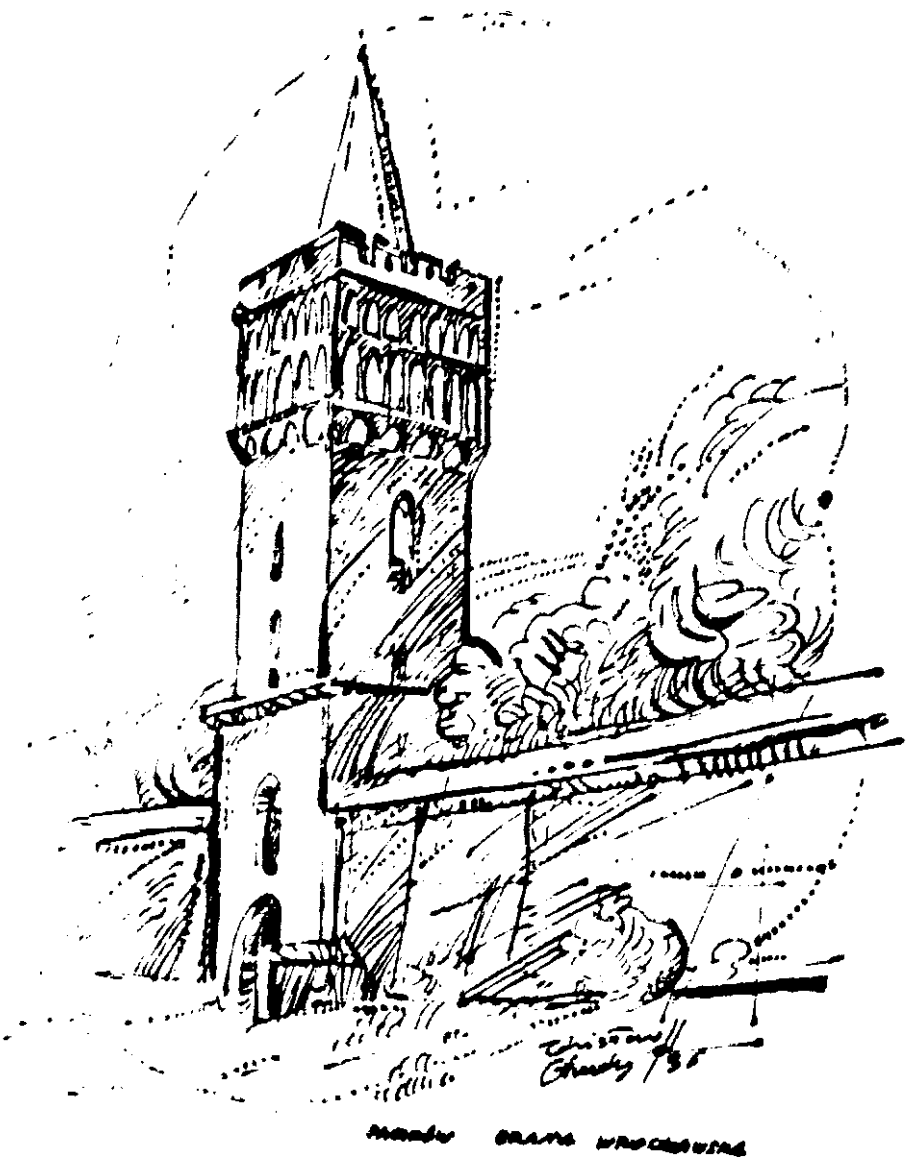
Po okresie Wiosny Ludów minęły wielkie dni bytomskie. Zaplanowała na nowo reakcja. Władze zaczęły się baczniej przyglądać działalności ludzi, którzy z wiosną 1848 roku związali nadzieje całego swojego życia.

"Dziennik Górno-Sląski" na skutek "rozpowszechniania zbrodniczych poglądów" przestał wychodzić. Różnie potoczyły się losy niedawnych współtowarzyszy. Smółka był nadal nauczycielem. Przeniósł się do Tarnowskich Gór, gdzie otrzymał posadę kierownika szkoły miejskiej. Miał pod swoją opieką młodzież, po której spodziewał się, że dzieło rozpoczęte poprowadzi kiedyś dalej. Wkrótce jednak, zaledwie w pół roku po objęciu nowej funkcji rozchorował się. Choroba okazała się śmiertelna.

Emanuel Smółka zmarł 4 sierpnia 1854 roku w wieku zaledwie 34 lat. Umarł człowiek, który sprawie polskiej na Śląsku służył swoją młodością - krótką, dla samej siebie surową.

Opracowała *Anna Śliwińska* na podstawie:

- Dziewięć wieków Bytomia: szkice z dziejów miasta i Ziemi Bytomskiej, Katowice 1956.
- J.Ender, Emanuel Smółka, Kalendarz Opolski 1963, druk 1962, s. 155 - 157.
- J.Kudera, Obrazy Ślązaków wspomnienia godnych, Mikołów 1920.
- Stan i potrzeby nauki polskiej o Śląsku, red. R. Lutman, Katowice 1936.
- W. Szewczyk, Trzyznacie portretów śląskich, Kraków 1953.
- Śląski słownik biograficzny, Katowice 1979, t. II S. 222 - 224.

Zespół redakcyjny "Pomagamy Sobie w Pracy" wyraża podziękowanie Panu **Zdzisławowi Chudemu** za umożliwienie przedruku grafik z wydawnictwa "Opolszczyzna. Piórem i piórkiem".

**KRONIKA WYDARZEŃ KULTURALNYCH
OPOLSZCZYZNY**

styczeń - czerwiec 1994r.

STYCZEŃ

16 I

Konkurs pastorałek "Czas wspólnego kolędowania"
(Gogolin)

Konkurs oceniający szopki noworoczne oraz wykonanie kolęd i pastorałek.

(org. Urząd Miasta i Gminy w Gogolinie, Klub Fabryczny Zakładów Cementowo-Wapienniczych "Góraźdże" S.A. w Góraźdżach)

29 I

***IX Wojewódzki Przegląd Zespołów Kolędniczych
"Herody '94" (Lewin Brzeski)***

Przegląd amatorskich zespołów teatralnych prezentujących przedstawienia, których treść oparta jest na elementach bożonarodzeniowej obrzędowości.

I nagroda - "Berło Heroda" - zespół "Faska" z Piotrówki
(gm. Jemielnica);

II nagroda - zespół "Złoty Liść" z Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Opolu;

zespół "Bum" z Zespołu Szkół Elektrycznych w Opolu;

- III nagroda - zespół seniorów przy Domu Kultury w Lewinie
Brzeskim;
zespół kołędniczy z GOK w Dobrzenu Wielkim;
wyróżnienia - zespół "Złoty Kłos" z Moszczanki;
zespół "Złota Jesień z Domu Kultury" w Kluczborku.

LUTY

25-27 II

IV Ogólnopolski Festiwal Zapomnianej Piosenki Harcerskiej (Opole)

Impreza mająca na celu przypomnienie i przywrócenie rangi dawnej piosence harcerskiej, powstałej przed 1970 rokiem.

Podczas tegorocznego festiwalu najstarszą harcerską piosenką było "Płonie ognisko" z 1922 r.

Nagroda specjalna - zespół "Discant" z Krakowa
(org. Komenda Hufca Opole - rejon, Komenda Chorągwi ZHP)

II

XIV Wojewódzki Przegląd Chórów szkół podstawowych, ponadpodstawowych i placówek pozaszkolnych

I miejsce w kategorii szkół średnich - chór mieszany liceów
ogólnokształcących z Kędzierzyna-Koźła;

I miejsce w kategorii szkół podstawowych - zespół z Białej
Nyskiej;

I miejsce w kategorii chórów pozaszkolnych Chór Madrygalistów
Gminnego Ośrodka Kultury w Dobrzenu Wielkim.

MARZEC

7 i 12 III

VII Międzynarodowy Festiwal Perkusyjny (Opole)

Jedyna tego typu impreza w Polsce, w czasie której obok koncertów zespołów z Europy i obu Ameryk, odbywały się warsztaty muzyczne poświęcone muzyce współczesnej oraz doskonaleniu indywidualnej i zespołowej gry na instrumentach perkusyjnych.

Festiwalowi towarzyszyły Ogólnopolskie Przesłuchania Kameralnych Zespołów Perkusyjnych Szkół Muzycznych II Stopnia. Patronuje im Centrum Edukacji Artystycznej. Mają one charakter konkursowy, celem ich jest wyłonienie najlepszych zespołów i młodych talentów perkusyjnych.

10 III

Sejm uchwalił ustawę o utworzeniu Uniwersytetu Opolskiego.

Rozpocznie działalność 1 października 1994r. Powstanie z połączenia Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Instytutu Teologiczno-Pastoralnego

16 - 17 III

Zimowa Giełda Piosenki (Opole)

Konkurs dla młodych amatorów poezji śpiewanej, piosenki turystycznej, studenckiej i in.

I nagroda - Jarosław Wasik z Opola;

II nagroda - zespół "Ad Libitum" z Krakowa;

Katarzyna Szramko z Poznania;

III nagroda - Klaudia Smolka i Grzegorz Sikorski z Opola, grupa

"Przyjaciele Maksyma" z Łodzi.

wyróżnienia - Grzegorz Burda, Bartłomiej Burniak, Anna Świątczak z
Opola, Dorota Ślęzak, Tomasz Bojczuk z Kędzierzyna-Koźła.
(org. Miejski Ośrodek Kultury, samorząd studencki WSP)

14 - 15 III

**III Wojewódzkie eliminacje XXXVIII Ogólnopolskiego
Konkursu Recytatorskiego (Opole)**

24 III

Spotkanie z red. Leszkiem Mazanem (Opole)
(org. Wojewódzka Biblioteka Publiczna - Biblioteka Austriacka)

26 III

**III Turniej Jednego Wiersza o "Laur Stowarzyszenia Żywych
Poetów" (Brzeg)**

26 - 27 III

III Dni Pasyjne
(Opole, Kędzierzyn-Koźle)
(org. Filharmonia Opolska)

III

X Opolski Konkurs Recytatorski (Opole)
(org. OSM "Przyszłość")

KWIECIEŃ

6 IV

Spektakl zespołu "Vagabunt" z Wiednia (Opole)

(org. Wojewódzka Biblioteka Publiczna - Biblioteka Austriacka)

15 - 15 VI

Prudnicka Wiosna Muzyczna (Prudnik)

16 IV

II Wojewódzki konkurs recytatorski poezji jenieckiej

"Nie traćmy nadziei" (Łąbinowice)

Konkurs adresowany do uczniów 7 i 8 klas szkół podstawowych oraz uczniów szkół średnich, ma na celu spopularyzowanie poprzez poezję wiedzy o historii obozów jenieckich w czasie II wojny światowej.

(org. Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łąbinowicach - Opolu)

19 IV

Spotkanie z pisarzem austriackim Gregorem von Rezzori (Opole)

(org. Konsulat Generalny Republiki Austrii w Krakowie, Wojewódzka Biblioteka Publiczna - Biblioteka Austriacka, Instytut Germanistyki WSP)

19 - 20 IV

XIX Opolskie Konfrontacje Teatralne - Klasyka Polska
(Opole)

Grand Prix - Piotr Cieplak z Teatru Współczesnego we Wrocławiu za

"Historyję o chwalebny Zmartwychwstaniu Pańskim"

Mikołaja z Wilkowiecka

- nagroda w dziedzinie reżyserii - Jerzy Jarocki za realizację "Snu srebrnego Salomei" (Stary Teatr w Krakowie);
- w dziedzinie scenografii - Ewa Wodecka ("Historycja o chwalebnym Zmartwychwstaniu Pańskim");
  - w dziedzinie muzyki - Stanisław Radwan ("Sen srebrny Salomei"), Andrzej Zarycki ("Mątwą - Pragmatyści" Teatr im. J.Kochanowskiego w Opolu);
- nagrody aktorskie - Ewa Dałkowska ("Balladyna"), Dorota Segda, Krzysztof Globisz, Jerzy Radziwiłłowicz ("Sen srebrny Salomei"); nagrody honorowe przyznano wykonawcom "Historji o chwalebnym Zmartwychwstaniu Pańskim";
- nagroda dziennikarzy - Piotr Cieplak ("Historycja o chwalebnym Zmartwychwstaniu Pańskim").

22 IV - 31 V

Dni Brzegu

(org. Brzeskie Centrum Kultury, Muzeum Piastów Śląskich)

MAJ

6 - 7 V

XII Wojewódzkie Spotkania Amatorskich Teatrów Dramatycznych, Publicystycznych, Teatrów Poezji i Kabaretów "Proscenium '94" (Nysa)

Nagrody:

- w dziedzinie reżyserii - grupa teatralna "Fasko" przy SP w Piotrówce ("Kłamczucha" Maurica Hannaquina), Bożena Janik - "Liga Pan'a Dedo Anular" z III LO w Opolu ("Romans schizofrenika" wg S.I.Witkiewicza), Dorota Herman z Brzeskiego Centrum Kultury ("Iwona księżniczka Burgunda" W. Gombrowicza)

- aktorskie: Anna Szpiech i Beata Bałuch ("Kłameczucha"), Aneta Gałuszko i Agnieszka Bałamucka ("Romanse schizofrenika"), Paweł Ojrzanowski ("Iwona księżniczka Burgunda")

II Wojewódzki Przegląd Ludowej Twórczości Artystycznej "Wiatraki '94"

Impreza trwająca od maja do września, składająca się z kilku niezależnych, lokalnych przeglądów.

Odbywa się ona co dwa lata. Daje okazję do przedstawienia dorobku amatorskich zespołów folklorystycznych, kapel podwórkowych, grup wokalnych, tanecznych, orkiestr dętych, kabaretów a także gawędziarzy, śpiewaków, instrumentalistów pielęgnujących i upowszechniających tradycję kulturową regionu opolskiego. W "Wiatrakach" prezentowana jest także kultura przywieziona na tereny Śląska Opolskiego z różnych stron kraju oraz z kresów wschodnich.

(org. OTKO przy współpracy Nyskiego Ośrodka Kultury, Miejskiego Ośrodka Kultury w Kędzierzynie-Koźlu, Wydziału Kultury i Sportu Urzędu Miasta w Gogolinie oraz Muzeum Wsi Opolskiej)

8 V

Wojewódzki przegląd zespołów wokalnych i wokalnie tanecznych ("Wiatraki '94")

(Nysa)

I miejsce - "Szarne Dziołchy" z Góraždzy oraz "Silesia" z Brynicy.

II miejsce - "Dobrzemianki" z Dobrzemnia Wielkiego oraz "Echo" z

Opola;

III miejsce - "Jazwinki" z Bierdzan;

wyróżnienia: "Karlik" z Opola, "Lira" z Karłowic, "Czar Lwowa" z Opola
nagrodę specjalną przyznano zespołowi "Piast" z opolskiej WSP.

12 - 29 V

Dni Dobrzemia Wielkiego

14 - 15 V

Święto Kwitnącej Jabłoni (Grudynia Wielka)

15 V

Georgianum (Brzeg)

Święto księcia Jerzego II Piasta, patrona Zespołu Szkół Budowlanych
w Brzegu

15 - 15 VI

Muzyka w Zamkach Opolszczyzny

(Głogówek, Głuchołazy, Grodków, Moszna, Prudnik)

15 V - 15 VI

Muzyczne Święto Kwitnącej Azalii (Moszna)

Cykl koncertów w ramach "Muzyki w Zamkach Opolszczyzny"
(org. Towarzystwo Przyjaciół Mosznej, państwowa Filharmonia w
Opolu, Towarzystwo Śpiewacze "Harfa" z Warszawy, Urząd Gminy
Strzeleczyki)

17 - 18 V

Studencka Wiosna Kulturalna "Piastonia '94" (Opole)

19 - 20 V

XXVIII Wojewódzkie Spotkania Amatorskich Teatrów Lalek
(Strzelce Opolskie)

Nagrody:

Piotr Zgorzelski - Teatr "O" z Państwowego Studium Animacji Kulturalnej w Opolu ("Ego Ultimus"), Maria Dorota Herman - Teatr Dziecięcy w Brzegu ("Lis Witalis"), Robert Konowalik - zespół "Fieter" z Ozimka ("Smok Wawelski"), Krystyna Kozłowska - zespół "Filutek" z Krapkowic ("Igraszki z diabłem"), Celina Pierkiel - zespół "Miriam" ze Strzelce Opolskich ("Syn marnotrawny").

(org. MGOK w Strzelcach Opolskich przy współpracy Wydziału Kultury i Sportu UW w Opolu, Kuratorium Oświaty i Wychowania oraz Towarzystwa Kultury Teatralnej)

19 V

Rejonowy Przegląd Dziecięcych Amatorskich Zespołów Artystycznych (Nysa)

(org. Nyski Dom Kultury)

19 V

Obchody 40-lecia powstania biblioteki pedagogicznej w Namysłowie

Najstarsza biblioteka pedagogiczna na Opolszczyźnie.

21 - 28 V

Dni Nysy

21 - 29 V

Obchody 700-lecia Krapkowic

22 V

Wojewódzkie obchody Święta Ludowego

(Głuszyna gm. Namysłów)

28 V

Przegląd zespołów pieśni i tańca ("Wiatraki '94")

(Kędzierzyn-Koźle)

I miejsce - Zespół Pieśni i Tańca "Komes" z Kędzierzyna-Koźła,
zespół "Nysa"

wyróżnienie - zespół "Nasza Rodzina" z Dobrzecza Wielkiego

30 V

Spotkanie z ks. prof. Józefem Tischnerem (Opole)

(org. Wojewódzka Biblioteka Publiczna)

31 V

XV Konfrontacje Plastyczne "Kędzierzyn '94"

(Kędzierzyn-Koźle)

(org. Związek Polskich Artystów Plastyków Polska Sztuka Użytkowa
Okręg w Opolu)

CZERWIEC

1 - 6 VI

Dni Opola

3 - 5 VI

**VIII Ogólnopolskie Spotkania Zespołów Scenicznych
Ochotniczych Straży Pożarnych (Paczków)**

10 - 12 VI   ***Dni Ziemi Strzeleckiej***

15 VI

Rozpoczęło nadawanie drugie w Opolu (obok Radia O'le)
komercyjne radio Pro Kolor

18 VI

Występ zespołu z Wiednia "10 Seiten 1 Bogen" (Opole)
(org. Wojewódzka Biblioteka Publiczna - Biblioteka Austriacka)

18 - 26 VI

Dni Gogolina

18 - 26 VI

Forum Ekologiczne Młodzieży Miast Partnerskich (Opole)
Alytus, Biełgorod, Bruntal, Grasse, Kuopio, Mülheim, Potsdam,
Szekesfehervar, Opole

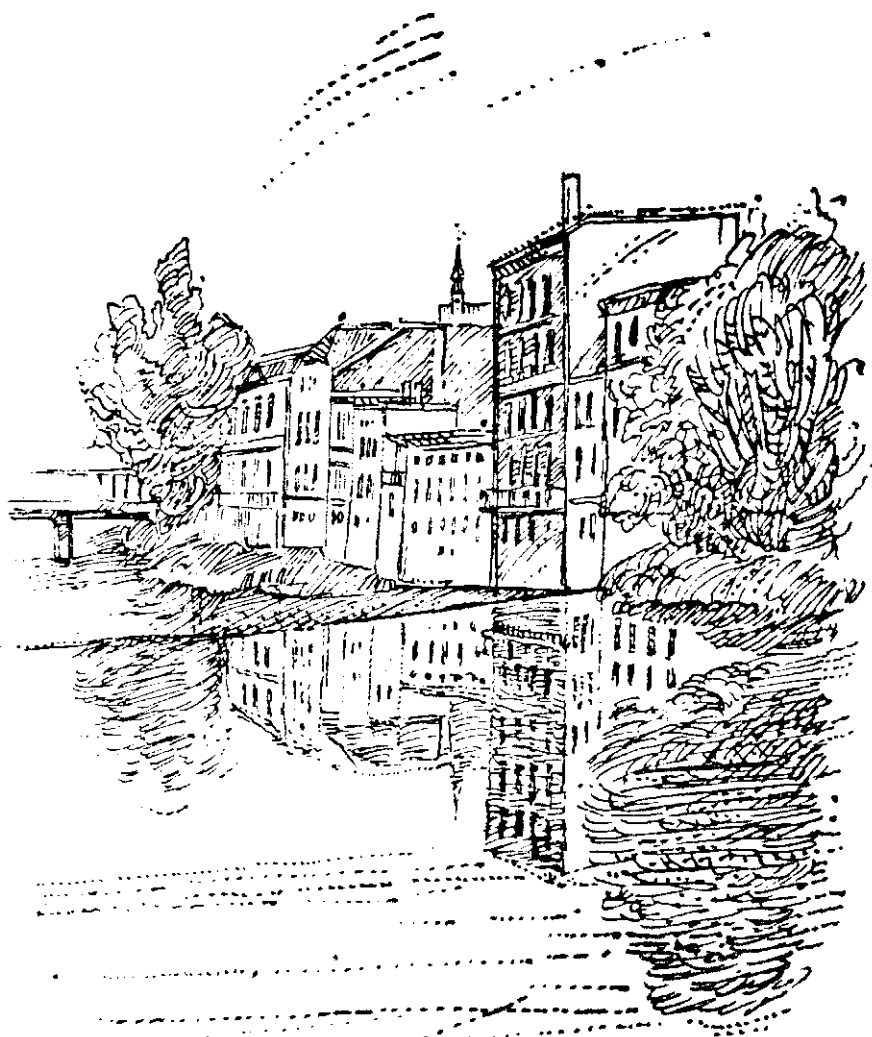
23 - 25 VI

XXXI Krajowy Festiwal Polskiej Piosenki (Opole)

26 VI

***Przegląd kapel podwórkowych, kabaretów wiejskich i
gawędziarzy ("Wiatraki '94")*** (Gogolin)

30 VI   Otwarcie nowej siedziby Polskiego Radia w Opolu.

MEMORIAL - (KONAK)

89 / Zvezda
Vukob.

Ewa Drozd

Centrum Upowszechniania Kultury
w Głuchołazach
Biblioteka. Oddział dla Dzieci

PRAKTYCZNE PRZYKŁADY PRACY Z CZYTELNIKIEM DZIECIĘCYM

W głuchołaskim Oddziale dla Dzieci, wśród wielu stosowanych form pracy oświatowo-wychowawczej, dwie wydają się szczególnie atrakcyjne ze względu na możliwość zastosowania ich w każdej bibliotece. Są to *"zabawa w krytyka literackiego"* oraz *"Klub Otwartej Książki"*.

Celem *"zabawy w krytyka literackiego"* jest przygotowanie dzieci do samodzielnej oceny treści książki, kształtowanie umiejętności samodzielnego wyboru lektury oraz pisemnego formułowania krytycznych ocen.

Organizacja *"zabawy w krytyka literackiego"* wymaga od bibliotekarza trochę trudu, który jednak w dłuższej perspektywie przynosi konkretne efekty w postaci odpowiednio przygotowanych czytelników do odbioru treści książki.

Materiałem wyjściowym są recenzje książek dla dzieci zamieszczone w czasopiśmie. Recenzje te należy wyciąć lub powielić i wkleić do książek, których dotyczą. Oprócz recenzji książek wklejamy kilka czystych kartek, na których dzieci mogą pisać własne uwagi i spostrzeżenia dotyczące przeczytanej książki. Istotne jest również, aby dzieci były informowane o możliwości takiej wypowiedzi pisemnej.

Recenzje zawodowych krytyków oraz opinie o książce rówieśników powodują, że młodzi czytelnicy mają możliwość konfrontacji własnych ocen

danej książki z innymi. W recenzjach pojawia się wiele sprzecznych opinii, można znaleźć stwierdzenia, że to inni nie znają się na książkach, albo radość z podobnych przeżyć.

Najchętniej oceniane są książki K.Siesickiej, M.Musierowicz, M.Łopatkowej, E.Nowackiej i J.Domagalika. Z obserwacji wynika, że dzieciom łatwiej sformułować na piśmie szerszą wypowiedź, łatwiej również o szczerą refleksję.

Młodsze dzieci, nie potrafiące biegle czytać, można zachęcić do tej zabawy w nieco inny sposób. Do każdej książki, w wyznaczonym miejscu, dzieci mogą wkleić, np. kolorowe serduszka lub inny element graficzny wraz z oceną "6", "5", "4" ... Przygotowane serduszka z poszczególnymi ocenami powinny znajdować się na widocznym miejscu w bibliotece. Niektóre książki zdobi wiele serduszek z "6", "5", zazwyczaj stanowią one zachętę do ich przeczytania, ponieważ nie zawiodły poprzednich czytelników.

Inną formą pracy z dziećmi jest *"Klub Otwartej Książki"*. Klub taki można zorganizować w każdej bibliotece. Warunkiem jest, aby spotkania odbywały się systematycznie i były rzetelnie przygotowane przez osobę prowadzącą. W spotkaniach w *"Klubie Otwartej Książki"* mogą brać udział dzieci z niższych klas szkoły podstawowej. Spotkania te w głuchołaskim Oddziale dla Dzieci rozpoczynają się otwarciem największej książki w bibliotece (stąd nazwa klubu). Otwarcie książki, stanowi jakby magiczny gest, że wszyscy uczestnicy są szczególnie otwarci i szczerzy.

Założeniem jest, że w czasie spotkań w "Klubie" można rozmawiać z dziećmi na wszystkie tematy, odpowiadać na trudne pytania, poznawać świat poprzez dyskusje o przeczytanych książkach, prezentować sylwetki wielkich ludzi - pisarzy, malarzy, muzyków ...

Każde spotkanie w "Klubie" uwiecznione zostaje w specjalnej księdze

pamiętkowej.

Przedstawione formy pracy z czytelnikiem dziecięcym na pewno wzbogacą warsztat pracy bibliotekarza, a być może staną się początkiem wymiany doświadczeń w zakresie popularyzacji książki na łamach naszego czasopisma.

SPILLE - KATEDRA

Zoltan Jani
1890

Aleksandra Paniewska

Dział Instrukcyjno-Metodyczny

*"Należymy do narodu,
którego losem jest strzelać
do wroga z brylantów"*

S. Pigoń

**POECI POWSTANIA WARSZAWSKIEGO
(Krzysztof Baczyński, Tadeusz Gajcy)
Kwiz ze znajomości życia i twórczości**

Krzysztof Kamil Baczyński i Tadeusz Gajcy to poeci, których życie i twórczość były silnie związane z czasem, w którym przyszło im żyć. Okupacja, konspiracja wyznaczyły nie tylko ich losy, ale i znalazły pełne odbicie w ich pisarstwie. Zbliżająca się 50 rocznica wybuchu powstania warszawskiego jest okazją do przypomnienia i dokładniejszego zaznajomienia się ze światem odtworzonym w ich poezji.

Zaproponowany zestaw pytań stanowi sprawdzian wiadomości z życia i twórczości K.K.Baczyńskiego i T.Gajcego, przy czym, co trzeba zaznaczyć, pytania mają charakter szczegółowy i wymagają rzeczywistej znajomości tematu. Prezentowany kwiz (konkurs) może być wykorzystywany w pracy z młodzieżą ze szkoły średniej, która temat literatury wojennej realizuje w ramach programu nauczania lub innymi uczestnikami, którzy zapoznali się wcześniej z co najmniej dwoma opracowaniami poświęconymi pisarzom, np. Żołnierz, poeta, czasu kurcz: wspomnienia /pod red. Z.Wasilewskiego. -Kraków: Wydaw. Literackie, 1979 oraz Wstęp L.M.Bartelskiego do "Pism" T.Gajcego. -Kraków: Wydaw. Literackie, 1980. Za każdą poprawną odpowiedź przyznaje się od 1 do 3 punktów.

KWIZ

Krzysztof Kamil Baczyński	Liczba punktów
1. Podaj dokładną datę urodzenia K.K.Baczyńskiego	.....
2. Kim byli rodzice Krzysztofa: Stanisław i Stefania Baczyńscy?	.....
3. Które ze znanych i prestiżowych gimnazjów ukończył w 1939 r. K. K. Baczyński?	.....
4. Jaki kierunek studiów i na jakiej uczelni podjął młody poeta?	.....
5. Z którym z podziemnych czasopism był związany?	.....
6. Pod jakim pseudonimem i w którym roku opublikował Baczyński swój tomik "Wiersze wybrane"?	.....
7. Z którego wiersza pochodzi poniższy fragment: <i>"I wyszedłeś jasny synku, z czarną bronią w noc, i poczułeś, jak się jeży w dźwięku minut - zło. Zanim padłeś, jeszcze ziemię przeżegnałeś ręką, czy to była kula, synku, czy to serce pękło..."</i>	.....
8. Wymień przynajmniej trzy cechy charakteryzujące poezję Baczyńskiego.	.....
9. Jak miała na imię żona Baczyńskiego - adresatka jego wierszy miłosnych?	.....
10. W szeregach jakiej organizacji powstańczej walczył?	.....
11. W którym więzieniu przebywał po aresztowaniu w 1942 r. ?	.....
12. Kiedy i gdzie zginął K. K. Baczyński?	.....

13. Gdzie został pochowany we wspólnym z żoną grobie? .....
14. Do którego z wieszczów porównuje Baczyńskiego
Kazimierz Wyka w swoim eseju napisanym po
śmierci poety? .....
15. Jaki tytuł nosił pierwszy wydany drukiem w 1947 r.
tomik wierszy Baczyńskiego? .....
16. Która ze znanych piosenek rozśpiewała poezję
Baczyńskiego? .....

Tadeusz Gajcy

1. Podaj rok i miejsce urodzenia T. Gajcego .....
2. Jaki kierunek studiów podjął Gajcy na
podziemnym Uniwersytecie Warszawskim? .....
3. Który z przyjaciół Gajcego wywierał największy
wpływ na jego twórczość? .....
4. Podaj tytuł czasopisma konspiracyjnego,
z którym związany był T. Gajcy (był jego
ostatnim redaktorem). .....
5. Pod jakim pseudonimem publikował poeta
swe utwory? .....
6. Wymień tytuły dwóch tomików wierszy opubli-
kowanych przez Gajcego w okresie okupacji. ....
7. Podaj tytuł wiersza, z którego pochodzi
poniższy fragment:
*"Kochałem tak jak ty zapewne,
ale mi serca dano skąpo*

*na miłość moją niepotrzebną,
bowiem stawaty nad epoką,
ktorej imtona dajesz teraz
olbrzymia śmierć i przerazenie"*

8. Wymień przynajmniej trzy cechy określające twórczość T. Gajcego .....
9. Jaki był, wyrażany w wierszach, pogląd Gajcego na rolę poety i poezji w nastalej rzeczywistości? .....
10. Jaki tytuł nosi sztuka T. Gajcego określana przez krytyków jako "dramat o spełnionym losie"? .....
11. Kiedy zginął T. Gajcy? .....

Odpowiedzi

K.K.Baczyński

1. 22.I.1921 3 p.
2. Stanisław Baczyński - krytyk literacki, publicysta
Stefania Baczyńska - autorka książek dla dzieci 2 p.
3. Gimnazjum im. S. Batorego w Warszawie 1 p.
4. Polonistyka na podziemnym Uniwersytecie Warszawskim 2 p.
5. "Droga" 1 p.
6. Jan Bugaj, 1942 2 p.
7. "Elegia o ... (chłopcu polskim)" 1 p.
8. Poezja Baczyńskiego jest wyrazem tragedii okupacyjnej młodego pokolenia, nawiązuje początkowo do tradycji modernizmu i Skamandra, potem do twórczości Norwida, Słowackiego, jest wizyjna, katastroficzna, patriotyczna, występuje w niej motyw snu. 3 p.

9. Barbara	1 p.
10. Szare Szeregi, batalion "Zośka", potem "Parasol"	1 p.
11. Pawiak	1 p.
12. 4.VIII.1944, teren pałacu Blanka przy pl. Teatralnym	2 p.
13. Cmentarz Powązkowski	1 p.
14. Juliusz Słowacki	1 p.
15. "Śpiew z pożogi"	1 p.
16. Ewa Demarczyk	1 p.

T. Gajcy

1. 1922, Warszawa	2 p.
2. Polonistyka	1 p.
3. Zdzisław Stroiński	1 p.
4. "Sztuka i Naród"	1 p.
5. Karol Topornicki	1 p.
6. "Widma", "Grom powszedni"	2 p.
7. "Do potomnego"	1 p.
8. Utwory Gajcego są próbą filozoficzno-moralnego uogólnienia doświadczeń okupacyjnych, charakteryzuje je katastrofizm, metafizyka, wizyjność, inspiracja barokiem, stąd bogata i oryginalna metaforyka, odcięcie od tradycji dwudziestolecia międzywojennego	3 p.
9. Poezja jest, wg Gajcego "listem epoki", powinna dawać świadectwo zdarzeń i wychowywać	2 p.
10. "Homer i Orchidea"	1 p.
11. 16.VIII.1944	1 p.

POWSTANIE WARSZAWSKIE

Zestawienie literatury za lata 1989 - 1993

Książki

1. **Bartelski Lesław Marian**: Powstanie Warszawskie. - Warszawa: KAW, 1989. - 78,[2] s.: fot., mapy, pl., portr., rys. - (II [Druka] Wojna Światowa)
2. **Bartoszewski Władysław**: Dni walczącej Stolicy: kronika Powstania Warszawskiego. - Warszawa: "Alfa", 1989. - [4], 375, [5] s.: 1 pl., bibliogr.
3. Barykady Powstania Warszawskiego 1944 / oprac. i wstępem opatrzył **Romuald Śreniawa - Szypioński**. - Warszawa: Wydaw. Naukowe PWN. 1993. - 464 s., [112] s.tabl.: il., faks., fot., pl., rys.
4. **Bielecki Robert**: "Gustaw" - "Harnaś" dwa powstańcze bataliony. - Warszawa: Państw. Instytut Wydawniczy, 1989. - 600 s., [32] s.tabl.: fot., portr., bibliogr. - (Biblioteka Syrenki)
5. **Ciechanowski Jan Mieczysław**: Na tropach tragedii - Powstanie Warszawskie 1944: wybór dokumentów wraz z komentarzem. - Warszawa: "BGW". 1992. - 389, [2] s.
6. **Frydrysiak Bernard Tadeusz**: Wspomnienia: życie i twórczość, Warszawa - New York 1908 - 1970. - Kraków: Harcerska Oficyna Wydawnicza, 1992. - 72, [8] s., [24] s.tabl.: faks., fot.
7. **Grigo Tadeusz**: Powiśle Czerniakowskie 1944. - Warszawa: Wydaw. Min. Obrony Narodowej, 1989. - 388,[4] s., [56] s.tabl., 1 k. mapa., fot., pl., portr., bibliogr.

8. **Hanson Joanna K. M.**: Nadludzkiej poddani próbie: ludność cywilna Warszawy w powstaniu 1944 r. / przeł. [z ang.] **Anna Wiśniewska-Walczyk**. - Warszawa: "Czytelnik", 1989. - 273, [3] s., bibliogr.
9. **Jewsiewicki Władysław**: Powstanie warszawskie 1944: okiem polskiej kamery / oprac. graf. **Jerzy Kępkiewicz**. - Warszawa: "Interpress", 1989. - 320, [2] s.: faks., fot., portr., bibliogr.
10. **Jędrzejewski Zygmunt**: Od września do września. - Warszawa: "Pax", 1989. - 218, [2] s., [24] s.tabl.: fot., pl., portr., bibliogr.
11. **Kirkor - Kiedroniowa Zofia**: Wspomnienia. - Kraków; Wrocław: Wydaw. Literackie, 1986
Cz. 3: Lata 1920 - 1932 oraz wspomnienia i notatki pisane w czasie Powstania Warszawskiego. 1989. - 495, [4] s.
12. **Krok-Paszkowski Jan**: Mój bieg przez XX wiek. - Londyn: "Odnowa"; Lublin: "Norbertinum", 1990. - 257, [1] s.: fot., portr.
13. **Krutol Edward Jan**: Bez munduru: wspomnienia z Powstania Warszawskiego. - Warszawa: Wydaw. Spółdzielcze, 1990. - 197, [2] s., [8] s. tabl.: faks., fot., 1 pl., portr.
14. **Kulesza Juliusz**: Reduta PWPW: Polska Wytwórnia Papierów War- tościowych w konspiracji i w Powstaniu Warszawskim. - Warszawa: "Pax", 1989. - 337, [3] s., [64] s.tabl.: faks., fot., pl., portr., bibliogr.
15. **Niżyński Leszek**: Batalion Miotła. - Warszawa: "Pax", 1992. - 435, [1] s., [48] s.tabl.: fot., pl., portr.
16. **Podlewski Stanisław**: Wolność krzyżami się znaczy. - Warszawa: Ośrodek Dokumentacji i Studiów Społecznych, 1989. - 591, [1] s., [24] s. portr.

17. **Rosłonec Włodzimierz:** Grupa "Krybar" Powiśle 1944. - Warszawa: "Pax", 1989. - 229, [3] s., [80] s.tabl.: faks., fot., portr., bibliogr.
18. **Rosłonec Włodzimierz:** Lato 1944 [tysiąc dziewięćset czterdzieści cztery]. - Kraków: "Znak", 1989. - 177, [3] s., [24] s., tabl.: faks., fot., portr.
19. **Sawicki Tadeusz:** Front wschodni a powstanie warszawskie. - Warszawa: Państw. Wydaw. Naukowe, 1989. - 187, [4] s., [16] s.tabl.: mapy, bibliogr.
20. **Tomczyk Damian:** Najmłodszy jeńcy w historii wojen: powstańcy warszawscy w Stalagu 344 Lamsdorf. - Opole: Wydaw. Inst. Śl., 1993. - 126, [1] s., bibliogr.
21. **Umiński Zdzisław:** Kanoniczki 1944. - Warszawa: "Pax", 1988. - 144, [4] s., [16] s.tabl.: faks., fot., portr.
22. **Urbanek Bożena:** Pielęgniarki i sanitariuszki w Powstaniu Warszawskim 1944 r.[oku]. - Warszawa: Państw. Wydaw. Naukowe, 1988. - 534, [2] s., [88] s.tabl.: faks., fot., mapy, portr., bibliogr.

Artykuły z czasopism

1. **Bach - Zalewski E. von dem:** Dziennik Powstania Warszawskiego. Oprac. **M.J. Kwiatkowski.** *Odra* 1990 nr 10 s. 37 - 46, il.
2. **Bartelski L.M.:** Kapelani Powstania Warszawskiego. *Przegląd Katolicki* 1991 nr 16 s. 1, 8 - 9
3. **Berling Z.:** Widok z drugiej strony rzeki. Oprac. **K. Berling.** *Przegląd Tygodniowy* 1989 nr 31 s. 14, il.

4. Będziesz miłował. [Stefan Wyszyński jako kapelan powstańczy].
Oprac. W.W. *Przegląd Katolicki* 1990 nr 30 s. 1, 3, il.
5. **Bokszczanin J.**: Płk ... o AK i Powstaniu Warszawskim. Listy do
J.Ciechanowskiego. *Kultura Oświata Nauka* 1989 nr 9/10 s. 150 - 169
6. **Chmielarz A.**: "Poszli nasi w bój bez broni..." *Miesięcznik Literacki*
1989 nr 7 s. 96 - 105
7. **Dunin-Wąsowicz K.**: Władze niemieckie a powstanie warszawskie.
Polityka 1989 nr 33 s. 18, il.
8. **Dunin-Wąsowicz K.**: Władze niemieckie i propaganda wobec powsta-
nia warszawskiego 1944 r. *Dzieje Najnowsze* 1988 nr 3/4 s. 21 - 68.
Rez. Sum.
9. **Duński W.**: Spod parasola. *Przegląd Tygodniowy* 1993 nr 30 s. 18, il.
10. **Gnat-Wieteska Z.**: Marsz oddziałów AK na pomoc powstańczej
Warszawie. *Wojskowy Przegląd Historyczny* 1992 nr 3 s. 92 - 108
11. **Kąkol K.**: Kontrowersje wokół Powstania Warszawskiego. Legenda
i mity. Cz. 1 - 2. *Za Wolność i Lud* 1989 nr 32 s. 1,3; nr 33 s. 4 - 5
12. **Komorowski K.**: Powstanie warszawskie w najnowszych dziejach
Polski. *Wojskowy Przegląd Historyczny* 1989 nr 4 s. 178 - 182
13. **Król W.**: Lotnicza pomoc dla Powstania Warszawskiego. Cz. 1 - 2.
Za Wolność i Lud 1989 nr 6 s. 6; nr 7 s. 4, il.
14. **Krzyżanowski K.**: "Mocarz". Rok temu ... *Tygodnik Powszechny* 1993
nr 31 s. 9
15. **Kwiatkowski M. J.**: Powstanie Warszawskie na falach rozgłośni

państw walczących. *Odra* 1990 nr 7/8 s. 10 - 18

16. **Kwiatkowski M. J.**: Powstanie Warszawskie w oczach Niemców. *Kultura i Społeczeństwo* 1990 nr 2 s. 157 - 178
17. **Lukas R.C.**: Powstanie Warszawskie. *Znaki Czasu* 1990 nr 20 s. 168 - 217
18. **Mierzwiński Z.**: Generał Komorowski "Bór". *Przegląd Katolicki* 1993 nr 16 s. 13
19. **Pełczyński S.**: Dlaczego nie przyszli? *Miesięcznik Literacki* 1989 nr 7 s. 79 - 95
20. **Sawicki T.**: Stalin wybrał Lublin. - Zwrot w postawie Stalina. Czy Armia Czerwona mogła uratować Powstanie Warszawskie? *Prawo i Życie* 1989 nr 31/32 s. 10 - 11, il.
21. **Sawicki T.**: Z przyczyn wojskowych i politycznych ... Moskwa wobec Powstania Warszawskiego. *Polityka* 1993 nr 21 s. 21, il.
22. **Stępień J.**: Raz jeszcze o rozmowach polsko-węgierskich w czasie powstania warszawskiego. *Wojskowy Przegląd Historyczny* 1990 nr 3/4 s. 254 - 255
23. **Szostak J.**: "Filip": Tuż przed Powstaniem. *Tygodnik Powszechny* 1989 nr 31 s. 1 - 2, il.
24. **Śreniawa-Szypkowski R.**: Wystawa: Powstanie warszawskie w dokumentach. *Archeion* 1990 t. 88 s. 230 - 233, il.
25. **Trepka S.T.**: Przed godziną "W". *Tygodnik Polski* 1989 nr 31 s. 11, il.
26. **Wiśniewski W.**: "A jak będzie już po wojnie..." [Wspomnienia żołnierzy

Batalionu "Parasol" - Bruno Wołoszuka i Tadeusza Chojko]. *Tygodnik Solidarność* 1993 nr 30 s. 10 - 11, il.

17. **Zaremba Z.**: Prawda o Powstaniu Warszawskim. Skrót. *Prawo i Życie* 1990 nr 30 s. 11, il.

18. **Zięba A.**: Ukraińcy i Powstanie Warszawskie. *Znak* 1989 nr 10/12 s. 184 - 190

Opracowała:

Regina Kapałka

Anna Śliwińska

Dział Informacyjno-Bibliograficzny

KALENDARZ ROCZNIC I OBCHODÓW

Przedstawiamy wybór rocznic, akcji i obchodów
na III kwartał 1994 roku.

LIPIEC

/50/ VII 1944

Powstanie Polskiej Agencji Prasowej

/190/ I VII 1804

Ur. *George Sand (właśc. Aurore Dudevant)*, pisarka francuska, która odegrała doniosłą rolę w życiu literackim, artystycznym i społecznym epoki romantyzmu; (zm. 8 VI 1876)

/30/ 2 VII 1964

Zm. *Ernest Hemingway*, wybitny pisarz amerykański, laureat Nagrody Nobla w 1954 r.; (ur. 21 VII 1899)

/70/ 3 VII 1924

Powstał Związek Stowarzyszeń Młodzieży Polsko-Katolickiej na Śląsku Opolskim

/60/ 4 VII 1934

Zm. *Maria Skłodowska - Curie*, wybitna polska uczona

w dziedzinie chemii i fizyki, odkrywca pierwiastków polonu i radu, dwukrotna laureatka Nagrody Nobla; (ur. 7 XI 1867)

/110/ 7 VII 1884

Ur. **Lion Feuchtwanger**, niemiecki pisarz i eseista, dramaturg, wielki erudyta i humanista; (zm. 21 XII 1958)

/20/ 11 VII 1974

Zm. **Pär Lagerkvist**, pisarz szwedzki, laureat Nagrody Nobla w 1951 r.; (ur. 23 V 1891)

/90/ 12 VII 1904

Ur. **Pablo Neruda**, wybitny poeta chilijski, laureat Nagrody Nobla w 1971; (zm. 23 IX 1973)

/110/ 12 VII 1884

Ur. **Amadeo Modigliani**, włoski malarz i rzeźbiarz ekspresjonista; (zm. 25 I 1920)

/100/ 13 VII 1894

Ur. **Izaak Babel**, pisarz rosyjski; (zm. 17 III 1941)

/60/ 13 VII 1934

Ur. **Wole Soyinka**, angielskojęzyczny poeta i prozaik nigeryjski, jeden z najwybitniejszych pisarzy Afryki, laureat Nagrody Nobla w 1986 r.

/90/ 14 VII 1904

Ur. **Isaac Bashevis Singer**, amerykański pisarz tworzący w języku jidisz, laureat Nagrody Nobla w 1978 r.;
(zm. 24 VII 1991)

/5/ 15 VII 1989

Zm. **Artur Sandauer**, pisarz, tłumacz poezji, krytyk;
(ur. 14 XII 1913)

/5/ 15 VII 1989

Zm. **Maria Kuncewiczowa**, pisarka, tłumaczka z angielskiego, francuskiego i włoskiego, autorka opracowań biograficznych; (ur. 30 X 1897)

/90/ 15 VII 1904

Zm. **Antoni Czechow**, wybitny rosyjski pisarz i dramaturg, reprezentant realizmu psychologicznego;
(ur. 29 I 1860)

/140/ 15 VII 1854

Ur. **Jacek Malczewski**, jeden z czołowych malarzy okresu Młodej Polski; (zm. 8 X 1929)

/30/ 19 VII 1964

Otwarcie Muzeum Czynu Powstańczego w Leśnicy

/90/ 20 VII 1904

Ur. **Hanna Ożogowska**, prozaik, tłumaczka z włoskiego i niemieckiego, autorka książek dla dzieci i młodzieży, słuchowisk radiowych, pedagog

/25/ 21 VII 1969

Amerykańscy astronauta Neil Armstrong i Edwin Aldrin jako pierwsi na świecie wylądowali na Księżycu

/50/ 21 VII 1944

Powstanie Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego (PKWN)

/50/ 22 VII 1944

Ogłoszenie Manifestu PKWN

/85/ 23 VII 1909

Zm. **Zygmunt Noskowski**, kompozytor i pedagog;
(ur. 2 V 1826)

/165/ 23 VII 1829

Zm. **Wojciech Bogusławski**, dramaturg, aktor;
(ur. 9 IV 1757)

/15/ 24 VII 1979

Zm. **Edward Stachura**, poeta, prozaik, tłumacz literatury francuskiej i hiszpańskiej; (ur. 18 VIII 1937)

/15/ 26 VII 1979

Zm. **Stefan Wiechecki** (ps. *Wiech*), pisarz warszawski; (ur. 10 VIII 1896)

/100/ 26 VII 1894

Ur. **Aldous Huxley**, pisarz angielski; (zm. 22 XI 1963)

/190/ 28 VII 1804

Ur. **Ludwig Feuerbach**, filozof niemiecki, czołowy teoretyk ateizmu XIX w.; (zm. 13 IX 1872)

/50/ 31 VII 1944

Zm. **Antoine de Saint-Exupery**, francuski pisarz i lotnik; (ur. 29 VI 1900)

SIERPIEŃ

/50/ 1 VIII 1944

Rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego

/160/ 1 VIII 1834

Ur. *Deotyma (właśc. Jadwiga Łuszczewska)*, poetka,
autorka powieści historycznych; (zm. 23.09.1908)

/85/ 3 VIII 1909

Ur. *Stanisław Piętał*, poeta, prozaik, eseista;
(zm. 27 I 1964)

/70/ 3 VIII 1924

Zm. *Joseph Conrad (właśc. Józef Konrad Nałęcz-
Korzeniowski)*, pisarz angielski polskiego pochodzenia;
(ur. 3 XII 1857)

/30/ 3 VIII 1964

Otwarto Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach

/140/ 4 VIII 1854

Zm. *Emanuel Smółka*, nauczyciel, założyciel pierwszej
biblioteki publicznej na Śląsku. Jego imię od 1961 roku nosi
Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu; (ur. 20 XII 1820)

/50/ 4 VIII 1944

Zm. *Krzysztof Kamil Baczyński*, poeta, prozaik, czołowy
liryk pokolenia wojennego; (ur. 22 I 1921)

/90/ 4 VIII 1904

Ur. **Witold Gombrowicz**, powieściopisarz, eseista, dramaturg; (zm. 26 VII 1969)

/90/ 5 VIII 1904

Ur. **Janina Broniewska**, prozaik, autorka książek dla dzieci i młodzieży; (zm. 16 II 1981)

/50/ 8 VIII 1944

Zm. **Juliusz Kaden-Bandrowski**, prozaik, publicysta, także autor książek dla dzieci; (ur. 24 II 1885)

/80/ 10 VIII 1914

Ur. **Witold Małcużyński**, wybitny pianista, laureat konkursu im. Fryderyka Chopina w 1937 roku; (zm. 17 VII 1977)

/75/ 16-17 VIII 1919

75 rocznica wybuchu I powstania śląskiego

/55/ 17 VIII 1939

Zm. **Wojciech Korfanty**, działacz polityczny i narodowy na Śląsku, publicysta; (ur. 20 IV 1873)

/100/ 27 VIII 1894

Ur. **Kazimierz Wierzyński**, poeta, prozaik, publicysta;
(zm. 13 II 1969)

/70/ 28 VIII 1924

W Opolu utworzono Związek Akademików "Silesia Superior" z siedzibą we Wrocławiu

WRZESIEŃ

1 IX   **Światowy Dzień Pokoju**

1 IX   **Międzynarodowy Dzień Muzyki**

/55/ 1 IX 1939

Rocznica agresji Niemiec hitlerowskich na Polskę, wybuch
II wojny światowej

/55/ 9 IX 1939

Zm. **Józef Czechowicz**, poeta; (ur. 15 III 1903)

/20/ 10 IX 1974

Zm. **Melchior Wańkowicz**, pisarz i publicysta;
(ur. 10 I 1892)

/100/ 11 IX 1894

Ur. *Maria Kownacka*, autorka sztuk scenicznych, książek dla dzieci; (zm. 27 II 1982)

/100/ 13 IX 1894

Ur. *Julian Tuwim*, poeta i tłumacz; (zm. 27 XII 1953)

/55/ 18 IX 1939

Zm. *Jgnacy Witkiewicz* (Witkacy), pisarz, malarz, filozof, teoretyk sztuki, dramaturg; (ur. 24 II 1855)

/55/ 23 IX 1939

Zm. *Zygmunt Freud*, austriacki neurolog i psychiatra, twórca psychoanalizy; (ur. 6 V 1856)

27 IX

Międzynarodowy Dzień Turystyki

/70/ 28 IX 1924

Ur. *Marcello Mastroianni*, włoski aktor filmowy.

/70/ 30 IX 1924

Ur. *Truman Capote*, pisarz amerykański;
(zm. 25 VIII 1984)

K

sięgarnia 'LIBRA' mieszcząca się przy ulicy Szpitalnej 1 w Opolu (w budynku magazynu Domu Książki) rozpoczęła swoją działalność we wrześniu 1993 r. Jest placówką należącą do Państwowego Przedsiębiorstwa 'Dom Książki'.

W księgarni prowadzimy sprzedaż szerokiego asortymentu literatury pięknej, dziecięcej, młodzieżowej, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, wydawnictwa albumowe, reprodukcje oraz plakaty. Posiadamy duży wybór książek o tematyce kulinarnej. Klient szukający literatury fachowej również u nas może ją kupić. Księgarnia 'LIBRA' jest jedyną placówką, która przy sprzedaży udziela rabatu od ceny detalicznej:

- dla odbiorców indywidualnych 5 %
- dla szkół, przedszkoli i innych instytucji 10 %
- dla bibliotek, prywatnych księgarń 20 %

Zapraszamy codziennie od godz. 7.00 do 16.00

